

BİLGİ NOTU

HIV-AIDS

HIV nedir?

HIV (Human Immunodeficiency Virus), Türkçe'de İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsü olarak adlandırılan bir hastalık etkenidir. Virüs insan bağışıklık hücrelerine nüfuz ederek bağışıklık sistemini zayıflatır ve fırsatçı enfeksiyonların görülmesine neden olur.

HIV Pozitif ne demektir?

HIV + (pozitif) olmak, kişinin vücudunda İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsü'nün bulunması demektir. HIV'in bağışıklık sisteminin zayıflaması ve fırsatçı enfeksiyonlara açık hale gelmesiyle karakterize bir kronik enfeksiyondur. Kişi hiç bir hastalık belirtisi olmaksızın uzun yıllar yaşamına devam edebilir.

AIDS ne demektir?

AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) HIV tarafından oluşturulan, Türkçe'de "Edinsel Bağışıklık Yetmezliği Sendromu" olarak adlandırılan bir hastalıklar tablosudur. Bağışıklık hücrelerinin yüksek düzeyde tahribatı sonucu fırsatçı enfeksiyonların ilerleyerek ciddi hastalık tabloları oluşturması durumudur. Yetersiz bağışıklık sistemi durumlarında ortaya çıkan bakteriyel, viral, mantarlara bağlı ya da protozoal enfeksiyonlara fırsatçı enfeksiyonlar adı verilmektedir. Erken tanı ve gelişen tedavi koşulları ile HIV pozitif kişiler AIDS dönemine geçmeden uzun yıllar yaşayabilmektedir.

Bulaşma Yolları Nelerdir?

İnsan immün yetmezlik virüsü, HIV,

- HIV pozitif kişi ile korunmasız (kondom kullanılmadan) yapılan her türlü (oral, vajinal, anal) cinsel ilişki ile,
- Ortak kullanılan ve HIV enfekte enjektör veya steril edilmemiş cerrahi malzemelerle
- Enfekte kan ve kan ürünleriyle (Ülkemizde 1987 yılından itibaren, her kan ve kan ürününe gerekli testler yapıldıktan sonra hastaya verilmektedir.),
- HIV pozitif anneden bebeğe gebelik döneminde, doğum sırasında ya da doğum sonrasında emzirme ile bulaşabilmektedir.

Riskli Gruplar Kimlerden Oluşur?

Bulaş yolları değerlendirildiğinde:

- HIV pozitif kişinin partneri olanlar,
- Korunmasız cinsel ilişkiye girenler,
- Riskli temas öyküsü bulunan kişiler,
- Damar içi madde bağımlılığı ve ortak enjektör kullanımı olanlar,
- HIV pozitif gebelerin bebekleri risk altındaki grupları oluşturmaktadır.

HIV'in Bulaşmadığı Durumlar Nelerdir?

Dokunmak, tokalaşmak ve sarılmakla, gözyaşı, ter ve tükürükle, aynı yerde oturmak ve aynı havayı solumakla, aynı havuzu, tuvaleti saunayı ve duşu paylaşmakla, giysilerin ortak kullanılması ile tabak, çatal, kaşık bıçak ve bardak paylaşmakla, telefon kulaklığı ve kapı tokmağı ile sivrisinek, böcek sokması ve hayvan ısırması ile HIV bulaşmamaktadır.

HIV/AIDS Enfeksiyonunun Tanı Yöntemleri Nelerdir?

HIV/AIDS enfeksiyonunun tanısı hastalığa özgü laboratuvar testleri ile konulmaktadır.

HIV enfeksiyonunun seyri nasıldır?

Enfeksiyon belli evrelerle seyretmektedir. Virüs vücuda alındıktan 1-6 hafta içerisindeki ilk çoğalma döneminde HIV enfeksiyonuna özgü olmayan ve değişken belirtiler gösteren akut enfeksiyona neden olmaktadır.

6-12 hafta içerisinde HIV'e karşı antikorlar gelişmektedir. Antikorlar hastalığın teşhisi açısından önem taşımaktadır. Antikorlar gelişene kadar geçen sürede, kanda virüs mevcuttur ve hasta bulaştırıcıdır.

Kişide hiçbir belirti ve bulgunun olmadığı 6-13 yıl (ortalama 8-10 yıl) süren Aseptomatik dönemde bulgu yoktur ancak kişi bulaştırıcıdır.

Hastaların ilk kez doktora başvurmalarına neden olan belirtiler Erken Semptomatik Dönemde ortaya çıkar. Bu dönemde HIV enfeksiyonuna özgü testler yapılarak tedaviye başlanmaktadır.

HIV enfeksiyonunun son basamağı AIDS dönemidir. Bu dönemde bağışıklık eksikliği iyice belirgin bir hale gelir, fırsatçı enfeksiyonlar veya bazı özel tür kanserler ortaya çıkabilir. Özellikle bu dönemde fırsatçı enfeksiyonların tanısı, tedavisi ve önleyici tedavi önemlidir.

İleri evreye gelmiş hastalarda, tedaviye rağmen ortalama 2 yıl içerisinde yeni bir AIDS göstergesi hastalığın ortaya çıkışı engellenememektedir.

HIV'in Tedavisi Nasıldır?

HIV enfeksiyonunda virüsü ortadan kaldıran bir tedavi henüz yoktur ancak virüsün çoğalmasını kontrol eden ilaçlar vardır. Bu ilaçlar, hastalığın kesin tedavisini sağlamamakla birlikte virüsün vücutta çoğalmasını kontrol altına alarak bağışıklık sisteminin zayıflamasını önlemekte ve AIDS tablosunun ortaya çıkışını engellemektedir.

Düzenli Takip ve Tedavi Neden Önemlidir?

Tedaviye erken dönemde başlanması, düzenli takip ve tedavi ile bulaşın engellenmesi, kişinin yaşam süresinin uzaması, yaşam kalitesinin artması, HIV ile ilişkili hastalık ve ölümlerin azaltılması sağlanabilmektedir. Ayrıca doğumdan önce anneye ve doğum sonrası bebeğe uygulanan koruyucu tedavi ile anneden bebeğe HIV bulaş büyük ölçüde önlenabilmektedir.

HIV/AIDS enfeksiyonundan Korunma yolları nelerdir?

HIV enfeksiyonu önlenebilir bir hastalıktır. Korunma önlemleri tedaviden çok daha etkili ve ucuzdur.

Cinsel yolla bulaştan korunma için;

- Güvensiz ve korunmasız cinsel temastan kaçınılması,
- Tek eşlilik,
- Cinsel ilişki sırasında kondom kullanılması gerekmektedir

Kan yolu ile bulaştan korunma için;

- Taraması yapılmış HIV(-) kan ve kan ürünlerinin kullanılması,
- (Kan ve kan ürünleri ile olan bulaşmaya karşı korunma amacı ile 1987 yılından beri ülkemizde kan ve kan ürünleri HIV yönünden test edilmektedir. Organ ve doku nakilleri öncesinde gerekli testlerin yapılması HIV geçiş riskini en aza indirmektedir.
- Tek kullanımlık steril enjektör ve cerrahi malzemelerin kullanılması,
- Ortak enjektör kullanımından kaçınılması gerekmektedir.
- HIV (+) gebeden bebeğe bulaşın önlenmesi için,
- Uygun tedavi ve takibinin yapılması, doğumun sezaryan şeklinde planlanması,
- Doğumdan önce anneye ve doğum sonrasında bebeğe ilaç tedavisi başlanması,
- Annenin bebeğini emzirmemesi gerekmektedir.

KASTAMONU İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

BULAŞICI HASTALIKLAR BİRİMİ